

KAJA KURG

Must sõstar 'Pamjati Vavilova' on erakordselt saagikas.

valovitšis tegi kokkuvõtteid õunaaretuse kohta alates 1994. aastast. Sellest ajast on katses olnud 22 300 seemiktaime 252 ristamiskombinatsioonist.

Kuna aretustöö toimub kärntõvekindlate sortide saamiseks, nakatati taimi noores eas kunstlikult kärntõve eostega. Haiged taimed praagiti lehtede nakatumise alusel kohe välja. Nii jäi katseaeda istutamiseks alles natuke alla 5000 puukese.

Lõpuks saadi viis head kärntõvekindlat uut sorti. Need on 'Belana', 'Diyament' (niimoodi transkribeerit-

vad nad ise sordinime ladina tähes-tikku), 'Krasavita', 'Navavita' ja 'Sakavita'. Kõik on talisordid, mis säilivad veebruarini või märtsini, viimane aga koguni maikuuni.

Veel lõpetati sordi 'Zorka' aretamine, millega alustati aastal 1988. Ka tema õunad säilivad maini. Loodetavasti saame meigi Valgevene uusi õunasorte Eestis peagi katsetada.

Valgevene õunatoodang, k.a väikesed koduaiad, oli 2010. aastal 559 300 tonni, mis osutus viimaste aegade parimaks. 2011. aastal saadi 212 500 tonni.

Pooled kasvatatavatest õunasortidest on Valgevene päritolu: esikohale on tõusnud suhteliselt uus sort 'Alesja', mis nüüd meilgi tuttav.

Järgnevad kärntõvekindlad talisordid 'Imant' ja 'Belorusskoje sladkoje' (sel õunal on ühesugune nimi musta sõstraga) ning veebruarikuuni säiliv 'Vesjalina'.

Välismaised on õrnamad

Hiljuti läks Valgevenes moodi välismaa tuntud sortide 'Idared', 'Jonagold', 'Sampion' ja 'Ligol' kasvatamine. Esimest kahte näeb näeb müügil meiegi poelettidel, viimased kaks on aretatud Poolas.

Kuid hiljutised kaks väga külma talve näitasid, et pakased hävitavad palju niisuguste õrnamate sortide puid.

Rõhu katseaias on pikemat aega katsetatud sorte 'Belorusskoje malinovoje', 'Minskoje' ja 'Pamjat Sikorõ', kuid meil nad lootustandvaks ei osutunud.

Küll on aga Eestis meeldima hakanud karusmarjasort 'Mašenka'.

Ka mõned viinamarjasordid, näiteks 'Kosmonavt' ja 'Krasa severa', mis on Eestis tähelepanu leidnud, on aretatud Valgevene ja Vene (Mitsurinskis asuva instituudi) koostööna.

KALJU KASK

TOALILL

Miks säntpoolia õitseda ei taha?

REPRO

Säntpoolia ehk paulike on usin õitseja, kuid võib juhtuda ka nii, et ta ei näita ainsamatki õiekest. Põhjuseid, miks ta õitseda ei taha, on õige mitu.

Kui taim pärast pikka ja usinat õitsemist äkki enam ühtki õit ei näita, pole muretsemiseks veel põhjust. Tal algas lihtsalt puhkeperiood, mis kestab kuu kuni poolteist. Sel ajal kastke taimede veidi tagasihoidlikumalt ja ärge väetage.

Pistikust paljundatud või puhmiku jagamise teel saadud taimedel kulub õitsemiseni ligi pool aastat. Seega tuleb noorte taimehakattiste õitseaeg lihtsalt ära oodata.

Õitsemast võivad lakata väga vanad (üle kolme-nelja aasta) taimed. Mõnikord saab neid ergutada

väetiselahusega turgutades või ümber istutades. Kui see ei aita, tuleb taimede lehepistikuid uuendada.

Liiga suur pott ning rammus (eelkõige lämmastikurikas) muld võib samuti õitsemist pärssida. Lämmastik soodustab lopsakat le-

hekasvu, ent mitte õiepungade teket. Kuigi paulike ei vaja palju toit-aineid, on rikkalikuks õitsemiseks oluline kaalium. Kasutage õitstva-tele toataimedele mõeldud väetisi, parim on aga säntpooliate eriväetis, kus toitained on taimetele kõige sobivamas vahekorras.

Õitsemist võivad pidurdada ka väikseks jäänud pott ning lahja muld. Aitab väetamine, aga veelgi etem, kui istutate taimede paremasse mulda.

Kuigi paulikest kutsutakse varjukannikeseks, ei pea teda hoidma pimedas toanurgas. Varju on vaja vaid kevad- ja suvepäikese eest. Et taim jaksaks õitseda, hoidke teda sügis- ja talvekuudel ida-, lääne- või põhjasuunda avaneval aknalaual või taimelambi all.

ASTRID LEPIK